

Osnovna šola Šturje Ajdovščina
Bevkova ulica 22
Ajdovščina

RAZISKOVALNA NALOGA

IZOBČENJE – V KNJIŽEVNIH DELIH IN RESNIČNEM ŽIVLJENU

Avtorica:

Ana Vidmar Kodelja, 8. razred

Mentorica:

Ksenija Černigoj, prof.

Ajdovščina, februar 2016

1. KAZALO

Vsebina

1.	KAZALO	2
2.	POVZETEK	3
3.	ZAHVALA.....	3
4.	UVOD	3
5.	RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN DELOVNE PODMENE	4
6.	TEORETIČNI DEL.....	5
6.	1 IZOBČENJE ALI IZKLJUČENOST	5
7.	RAZISKOVALNI DEL	5
7.	1 RAZISKOVALNE METODE	5
8.	REZULTATI.....	5
8.	1 SOLZE SO ZA LUZERJE	5
8.	2 UNIČIMO JO!.....	6
8.	3 PRIMERJAVA OBEH KNJIG.....	6
8.	4 ZGODBI IZ RESNIČNEGA ŽIVLJENJA.....	7
8.	4. 1 Dekletova zgodba	7
8.	4. 2 Fantova zgodba.....	8
8.	4. 3 Primerjava dekletove in fantove zgodbe.....	8
9.	RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK	9
10.	LITERATURA.....	10

2. POVZETEK

V raziskovalni nalogi sem ugotavljala, zakaj se zgodi, da mladi iz družbe izločimo posameznike, kaj se z izobčenimi posamezniki dogaja, kako si posamezniki poiščejo pomoč ter koliko smo kot družba pripravljeni pomagati izobčenim.

Strokovna besedila o izobčenosti sem dobila v reviji Pil, ogledala sem si tudi televizijsko oddajo o tej temi.

Pri raziskovanju sem izhajala iz književnosti – dveh mladinskih romanov in to primerjala s stanjem v svojem okolju.

Zapisala sem tudi rešitve za ta izredno pereč problem sodobne družbe.

3. ZAHVALA

Da sem nalogo lahko izdelala, sem potrebovala pomoč mentorice – učiteljice Ksenija Černigoj. Hvala.

Hvala tudi OŠ Šturje Ajdovščina, ki mi je omogočila udeležbo na srečanju in poskrbela, da je bila naloga natisnjena,

Hvala tudi učencema, ki sta bila pripravljena svoje težave deliti z mano.

4. UVOD

Priznam, sram me je ko se zavem v kakšnem svetu živim. V kakšno stisko potiskamo ljudi? Vedno rečemo: "Ah, saj se ne bo nič zgodilo." Ni res! Neumno si je zatiskati oči pred resnico. Ko si otrok je to seveda razumljivo, saj si majhen in še ne razumeš sveta. Ampak odrasli, si ga ne morejo. Učitelji so dolžni pomagati učencem v kakršnihkoli stiskah. Takrat si ne morejo zatisniti oči.

Izobčenost je pa vselej velik problem vsakdana. Prav zdaj, v tej sekundi se neka oseba bodisi otrok ali odrasel, stiska v kot ker so ga izobčili. Veliko ljudi si potem "pomaga" z raznimi hobiji. Na primer: plesom, risanjem itd. Če ne pa s hobiji pa kako drugače.

Med mladimi je izobčenost velik problem. Ljudje se zavedajo, kaj počnejo, ne zavedajo se posledic. Nekatere posledice so lahko majhne. Ljudje si morda najdejo nove prijatelje. Pri drugih so pa lahko posledice veliko hujše. Npr.: rezanje, jemanje nepotrebnih tablet oziroma legalnih ali prepovedanih drog, morda pride celo do samomora.

Izobčenost med mladimi je po eni strani tudi tabu. Vedo, zavedajo se, da to delajo, ampak ne vedo, kašne so posledice. Mislim, da veliko mladih tudi ne ve, kako naj ukrepajo, če zaznajo izobčenost.

Ker sem brala o izobčenosti dva mladinska romana in ker me tema zelo zanima, sem se odločila, da jo bom podrobneje raziskala.

5. RAZISKOVALNA VPRAŠANJA IN DELOVNE PODMENE

V raziskovalni nalogi sem želela ugotoviti:

- kaj je vzrok za izobčenje,
- kako se počutijo izobčenci,
- v kakšne težave lahko zabredejo izobčenci,
- kako premagujejo težave in
- na koga se obrnejo za pomoč.

Predvidevam, da ni enotnega razloga za to, da družba nekoga izloči.

Izločeni ima zelo malo možnosti, da se reši izobčenja.

Izobčeni je zaradi tega, ker nima družbe, bolj ranljiv in se prej prepusti različnim odvisnostim.

6. TEORETIČNI DEL

6. 1 IZOBČENJE ALI IZKLJUČENOST

Izobčene je prvotno pomenilo izključitev iz cerkve, v prenesenem pomenu pa danes pomeni izključitev iz skupnosti nasploh.

V strokovni literaturi danes govorijo o izključenosti iz družbe, v nalogi pa bom raje uporabljala besedo izobčenost, ker menim, da bolj prikazuje počutje iz družbe sovrstnikov izključenega učenca.

7. RAZISKOVALNI DEL

7. 1 RAZISKOVALNE METODE

1. Prebiranje strokovne literature in gledanje informativnih oddaj.

O izobčenju sem veliko prebrala v revijah za mlade. Kot so na primer Pil. Ko sem gledala televizijo sem ugotovila, da je na sporedu oddaja o izobčenosti in sem se odločila to povezati z raziskovalno nalogo

2. Opazovanje šolskega hodnika med odmori

Največ izobčenja se dogaja na hodniku, ker tam ni učiteljev in se lahko najstniki zmenijo po svoje. Jaz sem nekaj svojih odmorov vložila tudi v raziskovalno nalogo.

1. Intervju

Ker sem želela, da bi imela prepričljive podatke, sem se odločila, da se bom pogovorila s učencema na šoli, za katera sem ugotovila, da sta vedno sama na šolskih hodnikih.

8. REZULTATI

8. 1 SOLZE SO ZA LUZERJE

Zgodba govori o 15- letni najstnici Ajdi, ki se ji življenje v eni noči postavi na glavo. Zaradi očetovega nasilja se Ajdina mama odloči oditi v krizni center. Tam ji povedo, naj še isto noč spakira najnujnejše stvari in se z otrokoma (Ajda ima tudi mlajšega bratca Andraža) odpravi v krizi center na drugem koncu države, kjer jih mož ne bo našel. Za Ajdo je to pravi izziv, saj

mora vse pustiti za sabo (prijatelje, sošolce, šolo). V novi šoli se dekleta (in nekateri fantje) delajo do nje dobričine, a za njenim hrbtom kujejo zlobne načrte, kako jo bodo še bolj spravili na tla. Ajda spozna Maja – najboljšega prijatelja. Maj ji pomaga pri učenju in razkrinkanju teh "dobričin". Med tem časom Ajda najde tolažbo v prijazni gospe Mariki. Gospa Marika ima v varni hiši učne ure likovnega pouka. Zgodba ima, ne glede na vsebino, srečen konec, saj mama uspešno poda prošnjo za ločitev. Otroka dodelijo njej in skupaj se odselijo h mamini sestri in tam zaživijo novo, srečno življenje.

8. 2 UNIČIMO JO!

Najstnica Avalon se je z avstralskega podeželja preselila v mesto. Na prejšnji šoli je bila ena najbolj priljubljenih deklet, kapetanka športne ekipe, odlična učenka. V novi šoli se že od prvega dne trudi vključiti se v novo družbo, a vsak poizkus se spremeni v katastrofo. Še slabše: postane žrtev spletnega nadlegovanja svojih sošolcev. Ob njej je le nekaj manj priljubljenih učencev, a kaj, ko se nadlegovalci spravijo tudi na njenega najboljšega novega prijatelja Marshalla. Vse skupaj gre še dlje. Njuni sošolci nato ubijejo Marshalla, ker je istospolno usmerjen. Zato se Avalon odloči, da bo ‘razkrinkala’ vse, ki so jima kdaj koli namenili kaj slabega. To s trdo voljo tudi doseže. In tako je izobčenju za vedno konec na tej šoli.

8. 3 PRIMERJAVA OBEH KNJIG

Obe knjigi sem prebrala za domače branje v šoli. In obe sta naredili velik vtis name. V kakšnem svetu sploh živimo? In obe imata eno skupno temo, najstniki in izobčenje. Obe najstnici, Ajda in Avalon, sta bili izobčeni, ker se nista hoteli podrediti "voditeljem" šole. Meni osebno se zdi nesmiselno, da bi se kdo moral podrediti drugim ljudem, če je nov na šoli. Obe imata enega prijatelja, ki mu lahko zaupata. Ajda ima Maja, Avalon ima Marshalla. In najbrž vsak pri zdravi pameti hoče imeti vsaj enega prijatelja. No vsaj jaz. Kot sem brala v knjigi, ni nobena od najstnic pomislila na samopoškodovanje. Le nista se najbolje počutili.

Veliko najstnikov dandanes pomisli na samomor in/ali samopoškodovanje. Nekateri nesejo to še dlje in se celo ubijejo ali zelo hudo poškodujejo. Obe najstnici sta iskali nekakšno pomoč.

In sta jo tudi dobili. Ajda pri gospe Mariki in Maju, ki ji je pomagal iti čez to težko obdobje. Avalon je veliko obiskovala ravnateljja in šolsko psihologinjo. Ampak mislim, da ji je najbolj pomagal Marshall. Vlival ji je moč. Obe sta našli nekakšno zaposlitev, da niso stalno mislili na to, kakšna grozota se jima dogaja v šoli. In najpomembnejše. Obema je družina stala ob strani. Čeprav Ajda materi najprej ni verjela, da jo oče tepe. Ni verjela, ker se do nje ni nikoli tako obnašal. Do nje in njenega mlajšega bratca je bil vedno prijazen. Avalon pa se ni selila zaradi nikakršne družinske težave. Samo preselili so se.

8. 4 ZGODBI IZ RESNIČNEGA ŽIVLJENJA

Na podlagi pogovorov sem zapisala zgodbi dekleta in fanta, ki sta bila vedno sama.

8. 4. 1 Dekletova zgodba

Najboljši prijateljici sem zaupala, da se doma veliko kregamo ter da oče pije in sem se zato začela drogirati. Prijateljica je to povedala drugim sošolcem.

V šoli nimam nobenega prijatelja, le sestrico v nižjem razredu. Med odmori samevam na klopci. Govorim le, če me učiteljica kaj vpraša.

Nočem imeti prijateljev v šoli, le izven šole. Nočem jih imeti, ker, me je strah, da bo vse povedal, če se bom spet komu zaupala. Izven šole tudi, na drugih šolah me ne poznajo. Raje sem izobčena, kot da bi drugi izvedeli, v kakšnih razmerah živim.

Pred izobčenjem sem se drogirala, saj sem le po nekaj mesecih trpljenja to povedala prijateljici. Ko nisem imela prijateljev, pa sem se rezala. Zadala sem si zelo globoke rane. Enkrat, sem skoraj izkravela, zato sem morala v bolnišnico.

Na samomor sem pomislila. A potem sem se spametovala in ugotovila, da bi me sorodniki pogrešali.

Posvetovala sem se z učiteljico. Zelo mi je pomagalo, saj sem se morala izpovedati. Moje starše pa so poklicali na pogovor v šolo.

Našla sem tolažbo v kužku, ki ga imamo doma. Mislim, da so psi boljši prijatelji kot ljudje. Zelo rada tudi rišem in berem.

Najbolj so mi stale ob strani sestrične. Od drugih, pa nisem dobila veliko podpore. Saj so menili, da se bo vse uredilo.

8. 4. 2 Fantova zgodba

Ker sem javno izjavil, da mi je všeč glasba od One Direction in Justina Bieberja, sem postal izobčenec.

V šoli nimam prijateljev. Podpore dobim le od učiteljice. Rad bi imel vsaj enega prijatelja, da bi se lahko z njim med poukom pogovarjal ali popoldne z njim igral nogomet.

Začel sem se rezati in jesti različne tablete, čeprav jih sploh nisem potreboval. Nekajkrat sem dobil tudi misli o samomoru.

Pogovoril sem se s šolsko psihologinjo. To mi je zelo pomagalo. Še zdaj med poukom, če me obhajajo slabe misli, obiščem šolsko psihologinjo.

Našel sem strast v nogometu in plesu.

Družina mi je stala ob strani, saj so tudi sami to doživeli. Dobil sem zelo veliko podporo. Če podpore od družine ne bi dobil, me danes ne bi bilo tu.

8. 4. 3 Primerjava dekletove in fantove zgodbe

Dekle ni krivo, da je postalo izobčeno. Seveda pa bi morale deklice rešiti na drug način, ne z drogiranjem.

Pri fantovem primeru pa se pokaže neskladnost mnenj. Kako lahko nekoga tako sovražiš, da nočeš slišati njegovega mnenja.

Oba sta povedala, da v šoli nimata prijateljev. To me je zelo prizadelo, saj je zelo pomembno, da imaš nekoga, ki mu lahko zaupaš. Niti predstavljati si ne morem, kako hudo jima je, saj imam sama veliko prijateljev.

Pri dekletu se kaže strah pred izobčenostjo. Mislim, da si večina izobčencev želi prijateljev, a se najdejo tudi izjeme, kot v tem primeru.

Mladim pomeni priljubljenost Absolutno preveč. Prijatelji vsem veliko pomenijo, priljubljenost pa nekaterim še bolj. Sama bi dala glavo za prijatelje, če pa nisem preveč priljubljena, me ne moti.

Nekaterim, je priljubljenost tako stopila v glavo, da bi se ubili, če ne bi bili popularni. Vendar priljubljenost ne pomeni, da imajo najbolj opazni posamezniki na šoli tudi prave prijatelje.

Oba učenca, s katerima sem se pogovarjala, sta poiskala pomoč. Prav je, da se obiščeš šolsko psihologinjo. Ta ti bo pomagala. Svetovalni delavci so na šoli za to, da pomagajo.

Dekle je našlo tolažbo pri psu. Tudi jaz marsikaj raje povem svojemu psu, kot pa sošolcem, saj bi ljudje takoj začeli kritizirati. Nekateri pa raje, kot da govorijo, najdejo rešitev v hobijih, saj skozi igro izražajo svoja čustva. Nekateri se počutijo močne z žogo, drugi ko so v sedlu, tretji pa čisto drugače.

Seveda je v potrtosti najpomembnejša podpora družine in družinskih članov. V Sloveniji (in drugod po svetu) je veliko staršev, ki svojih otrok ne marajo. Taki otroci so najšibkejši. Takim je treba pomagati!

9. RAZPRAVA IN ZAKLJUČEK

Po zaključku raziskovanja sem se zelo zamislila. V kakšnem svetu sploh živimo? Se zavedamo, koliko ljudi prav v tem trenutku trpi zaradi izobčenja? Odgovor je: preveč. Pisateljici sta zelo dobro odslivali dogajanje v knjigah z resničnostjo. Mislim, da ni bistvene razlike med dogajanjem v knjigi in resničnostjo. Izobčeni ni kriv za to, da je izobčen. Ne more si pomagati.

Več bi se morali o tem problemu pomagati. vsi bi morali vedeti, kakšne posledice za posameznika ima lahko izobčenost. na tak način bi je bilo mogoče manj in bi bilo tudi manj tragičnih posledic.

10. LITERATURA

McCaffrey, K. Uničimo jo! Dob pri Domžalah : Miš. 2015. ISBN 978-961-272-043-8

Kodrič, N. Solze so za luzerje. Ljubljana : Mladinska knjiga. 2013. ISBN 978-961-01-2242-5

Socialna izključenost. [online].2014. (citirano 26. 2. 2016). Dostopno na naslovu:

https://sl.wikipedia.org/wiki/Socialna_izklju%C4%8Denost.

Zirkelbach, J. Črna ovca v razredu. Pil : Pisani list, 2015, 68, Poskusno branje, str. 2.